

la tribuna

Bones notícies per a un parlament malalt

El resultat del 26-A força a recuperar el protagonisme d'un Consell ignorat i maltractat les darreres legislatures

YVAN LARA SÀNCHEZ

Polítolleg

Per primer cop des de fa molts anys, una nit electoral ens deixa amb més incerteses que certes. Resulta curiós, a més, que la principal certesa que ens deixen uns comicis legislatius és el nom del cap de Govern. Jaume Bartumeu governarà amb el vistiplau d'una Coalició Reformista que ha demostrat a hores d'ara més responsabilitat política que una Andorra pel Canvi que s'entesta a presumir d'una clau que diumenge a la nit li va caure clavegueres avall. Tant per governar com per legislar, però, necessitarà pactes. I fins aquí les certes. Tota la resta és, a hores d'ara, una incògnita. Governarà en coalició? Amb CR o amb APC? En concentració? En solitari? Amb quins ministres? Amb pacte de legislatura? Amb pactes d'estat? Amb pactes puntuals? Lluny de pretendre exercir de vident polític o de prescriptor de receptes salvadores, l'objectiu d'aquesta tribuna no és altre que el d'analitzar l'escenari postelectoral fixant-nos prioritàriament en els reptes que s'obren a les nostres institucions i al nostre sistema democràtic.

La primera gran notícia que ens deixa a tots el 26-A és que les

EL CONSELL RECUPERARÀ EL PROTAGONISME POLÍTIC PERDUT DURANT LES DARRERES LEGISLATURES

paraules de moda, *pacte* i *acord* no dependran de la bona voluntat sinó de la necessitat dels diferents grups polítics. Per tant, hi haurà pactes. No estan en joc. No és ni una hipòtesi ni un desig. És una realitat.

De quins pactes parlem, però? Descartant les institucions que no depenen immediatament d'aquests comicis (Comuns, CSJ i TC) ens queden dos escenaris possibles: Govern i Consell General. El pacte per aterrar a la tercera planta de l'edifici administratiu sembla ser, a hores d'ara, el més senzill d'atènyer: els socialdemòcrates accepten la responsabilitat de governar i els refor-

mistes la de no bloquejar la institució, ja sigui via vot afirmatiu o abstenció a la sessió d'investidura. Tant és, doncs, la via que triï el PS per governar, ja que tenint garantit el suport de CR per a la investidura –encara que sigui discret– en l'escenari menys compartit de tots (un Govern monocolor socialdemòcrata), totes les opcions (monocolor, bicolors i tricolor) estan garantides. A més, el Govern es pacta un cop i prou i es pacta ja, en tres setmanes com a màxim.

Un escenari ben diferent és el que s'obre al Consell General. Passi el que passi al Govern, el parlament serà clau. Si hi ha Govern monocolor, perquè el PS necessitarà dels altres no per governar però sí per legislar. I si ha Govern de coalició o de concentració perquè la coordinació legislativa s'haurà de fer igualment al Consell General i dependrà del Consell General. Una cosa és repartir carteres i una de ben diferent és consensuar la iniciativa legislativa del Govern. Sigui qui sigui ministre d'Economia, de Finances o d'Exteriors, no podrà decidir sol i haurà de pactar tota la legislació que vulgui tirar endavant amb com a mínim un altre

grup. I això pot fer-ho al consell de ministres, és clar, però sembla molt millor escenari el Consell General: per representació exacta i no aproximada de la correlació de forces volguda pel poble, per equilibri institucional i per productivitat política. A cada institució el seu rol.

I aquesta és la segona gran notícia que ens deixa a tots el 26-A: sigui quin sigui el tipus de Govern pel qual apostin els socialdemòcrates, el Consell General recuperarà el protagonisme polític, perdut durant les darreres legislatures per culpa d'uns governs i uns grups de la majoria que no van dubtar a maltractar-lo i, pitjor encara, ignorar-lo. El gran malalt de la política institucional andorrana, per tant, es recupera. Si es tracta tan sols d'una revifalla de quatre anys en un estat de salut acceptable o una revitalització completa dependrà, però, dels tractaments que li apliquin els 28 consellers que en formen part.

Evidentment, seria molt més profitós per al nostre parlament deixar de pensar en governs de coalició –i encara menys de concentració– i apostar per una fórmula de govern monocolor (amb independents) en minoria com-

binada amb un parlament, ara sí, de coalicions amb pactes d'estat i pactes puntuals. Evidentment, les geometries variables aplicades a d'altres parlaments (pactar els drets socials entre les esquerres, les lleis econòmiques entre els liberals, la política exterior entre tots...) no són aplicables a un parlament tan petit com el nostre i on els Verds, a més, han tornat a no quedar-hi representats. Que els pactes (puntuals o d'Estat) i

NO POT TORNAR A PASSAR QUE ELS CONSELLERS DE LA MAJORIA SIGUIN SIMPLS TITELLES DEL GOVERN

les lleis es pactin al Consell i no al Govern sembla ser, però, la millor opció des del punt de vista democràtic.

Aquesta no serà l'única tria que condicionarà el grau de recuperació del Consell. També serà especialment rellevant la tria de qui es quedarà a Casa de la Vall i qui acompanyarà Bartumeu a l'edifici administratiu. Si totes les primeres espases socialdemòcra-

tes canvien el tricorni per la maleta de ministre, l'altíssima implicació parlamentària demostrada pel PS mentre estaven a l'oposició quedarà ràpidament en entredit i passaran a engreixar les llistes dels que maltracten la institució. Al cinquè Consell General constitucional caldrà molta competència, molta mà esquerra i molta responsabilitat: no seria bona idea omplir-lo exclusivament de suplents. Dels que es quedin, a més, caldrà triar molt bé qui col·locarem a sindicatura i a presidir els grups parlamentaris, càrrecs que necessitaran negociadors i conciliadors amb una mà esquerra ben entrenada. Una llàstima, en aquest sentit, que Gabriel decideixi autodescartar-se com a síndic, no només perquè ha demostrat poder exercir el càrrec amb criteri i responsabilitat sinó també per l'opció Ladislau Baró com a líder reformista al Consell, una garantia d'èxit per a l'entesa donada la seva experiència negociadora a l'època constitucional...

El Consell no depèn, però, tan sols de noms... També hi comptarà, i molt, la implicació dels que es quedin i la seva responsabilitat com a parlamentaris. No pot tornar a passar que els consellers de la majoria siguin simples titelles al servei del Govern. Siguin de la majoria o de la minoria, els consellers són allà per legislar, per decidir autònomament si aproven o no les lleis i per controlar amb fermesa l'executiu. Que el grup de la majoria comptés d'una vegada amb consellers a temps complet seria, sens dubte, un bon senyal per a la instauració d'una separació real de poders al nostre país.

En un context en què arreu els parlaments perden força en benefici dels governs (excepte als EUA on el sistema de *checks and balances* funciona relativament millor, on ni tan sols un president demòcrata té garantit el suport d'un Congrés demòcrata), la recuperació política del Consell General i de la plena separació de poders seria, sens dubte, el gran èxit de la cinquena legislatura que tot just ara comença. Que no se'ns escapi!